Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (judecător: Dubceac S.)
dosarul nr.2a-455/2025

C U R T E A D E A P E L N O R D
Colegiul civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

31 iulie 2025 mun. Bălți

Instanța compusă din:
Președintele completului Grosu Stanislav
Judecători Țihonschi Alina și Sajin Mariana
Grefier Grișciuc Paula

examinând în ședință publică, cererea de apel depusă de Centrul de Plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun.Bălți prin intermediul Directorului Tipa Liliana împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 26.12.2024,

adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vasilieva Evdochia, în calitate de persoana interesată Agenția Teritorială de Asistență Socială Nord-Nord-Vest, ***** și Centrul de Plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun.Bălți privind renunțarea la calitatea de tutore,-

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

La data de 04 octombrie 2024, Vasilieva Evdochia, în calitate de persoana interesată Agenția Teritorială de Asistență Socială Nord-Nord-Vest, ***** și Centrul de Plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți a depus în instanța cerere privind renunțarea la calitatea de tutore.

În motivarea acţiunii, petiționara Vasilieva Evdochia a indicat că, ***** este sora sa și este încadrată în grad de dizabilitate sever. Prin Hotărârea de judecată din 17.05.2022 s-a instituit măsură de ocrotire judiciară sub formă de tutelă. Tutorele ei a fost desemnată Vasilieva Evdochia, fiind unica rudă a ei.

S-a menționat că în luna aprilie 2023, Vasilieva Evdochia a suportat un micro infarct și starea sa de sănătate s-a agravat, a devenit neputincioasă și nu putea să aibă grijă de sora sa.

Totodată, la sora sa *****, starea sănătății s-a agravat foarte tare, astfel că după tratament la Spitalul de Psihiatrie Bălți, de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, s-a eliberat îndreptare în Centru de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte), mun. Bălți.

Fiind informată despre faptul că urmează să o ia pe sora sa din Centru de plasament și fiind tutore, și despre faptul că este obligată să facă acest lucru, petiționara a înțeles că vârsta sa înaintată și starea sa de sănătate nu-i permite să îngrijească de o persoană grav bolnavă, chiar dacă aceasta este sora sa, or, ultima necesită o îngrijire specială, necesită

să fie în permanență sub supravegherea medicilor iar cea din urmă nu va face față acestor cerințe.

Vasilieva Evdochia a solicitat să fie revocată măsura de ocrotire judiciară sub forma de tutelă aplicată față de *****, a.n. *****, IDNP *****, care la moment se află în Centru de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) din mun. Bălți str. Veteranilor 3/1, instituită în temeiul hotărârii nr.2p/s-22/2022 emise de Judecătoria Bălți (sediul Central) la data de 17.05.2022, în baza căreia, Vasilieva Evdochia a fost numită tutore.

La data de 26 noiembrie 2024, Vasilieva Evdochia a depus cerere de concretizare prin care a solicitat să fie revocată calitatea de tutore lui Vasilieva Evdochia, față de ***** a.n. *****, IDNP *****, care la moment se află în Centru de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) din mun. Bălți str. Veteranilor 3/1, instituită în temeiul Hotărârii nr.2p/s-22/2022 emisă de Judecătoria Bălți (sediul Central) la data de 17.05.2022, pe motivul renunțării sale - Vasilieva Evdochia, la această calitate.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 26.12.2024, acțiunea civilă a fost admisă integral:

✓ S-a admis renunțarea în calitate de tutore lui Vasilieva Evdochia, față de ***** a.n.*****, instituită prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul central) din 17 mai 2022, în temeiul art.111 Cod Civil;

✓ S-a desemnat în calitate de ocrotitor autorizat, în sensul alin. (3) art.109 Cod Civil, Centrul de Plasament Temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți.

Solicitarea apelantului:

La data de 16.01.2025, Centrul de Plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun.Bălți prin intermediul Directorului Tipa Liliana a contestat hotărârea primei instanțe, solicitând casarea integrală acesteia în cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea înaintată să fie respinsă integral.

Potrivit art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

După cum a fost indicat mai sus, Centrul de Plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun.Bălți prin intermediul Directorului Tipa Liliana a depus cererea de apel la 16.01.2025, contestând hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Central), dispozitivul căreia a fost pronunțat la 26.12.2024. Astfel, Colegiul atestă și constată, că apelul a fost declarat în interiorul termenului acordat de lege.

Argumentele părților:

În motivarea apelului, apelantul a invocat că hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 26.12.2024 urmează a fi casată din motivul că circumstanțele soluționării cauzei au fost determinate incorect.

Făcând trimitere la prevederile art, 67 Cod civil RM potrivit căruia, „Poate desfăşura activitate de ocrotitor autorizat persoana care deţine autorizaţia de ocrotitor autorizat, eliberată conform prevederilor legale. Autorizaţia de ocrotitor autorizat poate fi solicitată de către persoana fizică cu capacitate deplină de exerciţiu, de instituţia de tratament sau de instituţia socială, precum şi de asociaţia obştească care, conform statutului, are ca

principal gen de activitate apărarea drepturilor şi intereselor persoanelor cu boli mintale sau deficienţe fizice, mintale sau psihologice. (3)Autoritatea abilitată să autorizeze, condiţiile și modul de autorizare şi de desfăşurare a activităţii de ocrotitor autorizat se stabilesc prin regulament aprobat de Guvern", Centrul de Plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun.Bălți relevă că ocrotirea persoanei majore prin contract de către o persoană alta decât tutore sau curator, această persoană nu poate fi oricine, ci o persoană autorizată în condițiile legii.

Relevă că pentru ca o persoană să poată presta servicii de ocrotire juridică unei persoanei fizice majore trebuie să obțină o autorizație în acest sens în conformitate cu prevederile art.67 alin. (2) Cod civil. La caz însă, menționează că Centrul de Plasament Temporar pentru Persoane cu Dizabilități (adulte), mun. Bălți nu dispune de o asemenea autorizație.

Potrivit îndreptării nr.8/3 din 16.04.2023 eliberată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ***** a fost plasată în Centrul de Plasament Temporar pentru Persoanele cu Dizabilități (adulte) mun. Bălți pe un termen de 6 luni. Perioada de plasament a fost prelungită pentru o perioadă determinată de 12 luni cu ulterioara dezinstituționalizare.

Instanța de fond a aplicat eronat normele de drept material numind Centrul Centrul de Plasament Temporar pentru Persoane cu Dizabilități (adulte), mun. Bălți în calitate de ocrotitor autorizat al beneficiarei *****, fără ca Centrul să dețină o autorizație în acest sens după cum prevede legislația în vigoare.

În cadrul ședinței de examinare a cererii în instanța de apel, Centrul de Plasament Temporar pentru Persoane cu Dizabilități (adulte), mun. Bălți în persoana reprezentantului Andrieș Lina, a pledat pentru admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 26.12.2024 cu emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Vasilieva Evdochia, în calitate de persoana interesată Agenția Teritorială de Asistență Socială Nord-Nord-Vest, ***** și Centrul de Plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți privind renunțarea la calitatea de tutore va fi respinsă.

În cadrul ședinței de examinare a cererii în instanța de apel, Centrul de Plasament Temporar pentru Persoane cu Dizabilități (adulte), mun. Bălți în persoana reprezentantului Codreanu Victoria, a pledat pentru admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 26.12.2024 cu emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Vasilieva Evdochia, în calitate de persoana interesată Agenția Teritorială de Asistență Socială Nord-Nord-Vest, ***** și Centrul de Plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți privind renunțarea la calitatea de tutore va fi respinsă.

Intimata Vasilieva Evdochia, în cadrul examinării fondului cauzei în instanța de fond a pledat pentru respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 26.12.2024, comunicând totodată că nu este în stare fizică să o îngrijească pe *****.

Reprezentantul intimatei Vasilieva Evdochia, avocatul Ceornea Eduard, în cadrul examinării fondului cauzei în instanța de fond a pledat pentru respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 26.12.2024, totodată a

explicat instanței că ***** la momentul examinării cauzei în ordine de apel se află în Centrul de Plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți.

Reprezentantul persoanei interesate Agenției Teritoriale de Asistență Socială Nord-Nord-Vest, Demianenco Lilia, a pledat pentru respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 26.12.2024.

Persoana interesată *****, la examinarea cauzei în ordine de apel nu s-a prezentat, nu a anunțat instanța de judecată despre imposibilitatea prezenței sale.

În conformitate cu dispozițiile art. 379 alin. (2) Cod procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului. În consecință, coroborând normele enunțate, Colegiul civil a considerat posibilă examinarea apelului în lipsa persoanei interesate.

Aprecierea instanţei de apel:

Analizând argumentele apelului în raport cu materialele cauzei, audiind depozițiile participanților la proces, colegiul civil consideră că apelul urmează a fi respins cu menținerea hotărârii instanței de fond din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 385 lit.a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după de judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanţe.

Prima instanţă a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material şi procedural, apreciind la justa valoare probele administrate în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, RM şi a pronunțat o hotărâre legală şi întemeiată.

În cadrul examinării cauzei, instanţa a constatat că potrivit certificatului de încadrare în grad de dizabilitate nr. CI2308378 din 22.02.2023, ***** i-a fost stabilit grad de dizabilitate sever, pe perioada din 28.01.2023, fără termen. (f.d. 5).

Potrivit anexei la certificat de încadrare în grad de dizabilitate nr. CI2308378 din 22.02.2023, program individual de reabilitare și incluziune socială pentru ***** include tratament și supraveghere la specialist de profil și anume psihiatru și neurolog, asistentă personală și respiro. (f.d. 6)

Prin hotărârea judecătoriei Bălți (sediul Central) din 17.05.2022 s-a instituit măsură de ocrotire judiciară sub formă de tutelă pe un termen de 10 ani asupra lui *****, fiind desemnat în calitate de tutore Vasilieva Evdochia. (f.d. 7).

Conform îndreptării nr. 8/3 din 16 aprilie 2023 eliberat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, se atestă că, ***** a fost plasată în Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți, pe un termen de 6 luni. (f.d. 8).

Potrivit răspunsului nr. 01/1026 din 08.10.2024 Agenția pentru gestionare serviciilor sociale cu specializare înaltă a informat Agenția Teritorială de Asistență Socială Nord-Nord-Vest, Structura teritorială de asistență socială Bălți și Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți despre faptul că, în cadrul ședinței online a Grupului de lucru intersectorial cu privire la examinarea solicitărilor de dezinstituționalizare/plasament temporar/extindere a termenului de plasament și/sau transfer în/din instituțiile publice de asistență socială cu specializare înaltă, a fost

examinată solicitarea de prelungire a perioadei de plasament a beneficiarei ***** în cadrul Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți. Astfel, s-a decis prelungirea perioadei de plasament a beneficiarei ***** în cadrul Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți pentru o perioadă determinată de 12 luni din data expirării termenului de plasament, cu ulterioară dezinstituționalizare (f.d. 24).

Conform ordinului nr. 161 din 08.10.2024 emis de Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți, a fost aprobată prelungirea plasamentului beneficiarei, *****, în Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți, pe o perioadă determinată de 12 luni, începând cu data de 01.10.2024. La fel, s-a ordonat conform deciziei de prelungire a cet. *****, eliberat de către AGSSSÎ din cadrul MMPS, plasamentul se va realiza pe perioada determinată de timp, din data expirării plasamentului acestuia, începând u data expirării acestuia 01.10.2024, perioada de prelungire a beneficiarei va fi din data expirării plasamentului acesteia-01.10.2024 până la 01.10.2025. Viza de reședință va fi perfectată pe perioada plasamentului în Centru. (f.d.25)

La data de 04 octombrie 2024, Vasilieva Evdochia, în calitate de persoana interesată Agenția Teritorială de Asistență Socială Nord-Nord-Vest, ***** și Centrul de Plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți a depus în instanța cerere privind renunțarea la calitatea de tutore, solicitând revocarea măsurii de ocrotire judiciară sub forma de tutelă aplicată față de *****, a.n. *****, IDNP *****, care la moment se află în Centru de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) din mun. Bălți str. Veteranilor 3/1, instituită în temeiul hotărârii nr.2p/s-22/2022 emise de Judecătoria Bălți (sediul Central) la data de 17.05.2022, în baza căreia, Vasilieva Evdochia a fost numită tutore.

La data de 26 noiembrie 2024, Vasilieva Evdochia a depus cerere de concretizare prin care a solicitat să fie revocată calitatea de tutore lui Vasilieva Evdochia, față de ***** a.n. *****, IDNP *****, care la moment se află în Centru de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) din mun. Bălți str. Veteranilor 3/1, instituită în temeiul Hotărârii nr.2p/s-22/2022 emisă de Judecătoria Bălți (sediul Central) la data de 17.05.2022, pe motivul renunțării sale - Vasilieva Evdochia, la această calitate.

Prin interpelarea nr. 11 din 26.11.2024 expediată în adresa Ministerului muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova de către reprezentantul persoanei interesate *****, avocat Eduard Ceornea, ultimul a solicitat să-i fie comunicată lista persoanelor care posedă calitatea de Ocrotitor Autorizat în contextul prevederilor art. 109 Cod Civil. La fel, a solicit prezentarea informațiilor privind lista instituțiilor de tratament și/sau instituțiilor sociale, inclusiv instituțiilor sociale cu specialitate înaltă, autorizate de a avea calitatea de ocrotitor autorizat, pentru persoanele beneficiari ai serviciilor sociale specializate cu dependență sporită și care necesită supraveghere continuă (f.d. 56).

Prin răspunsul nr. 01-08-01/6334 din 09.12.2024, Agenția Teritorială de Asistență Socială Nord-Nord-Vest a comunicat că, nu deține o listă sau un registru al ocrotitorilor autorizați, deoarece, conform art. 109 alin. (1) din Codul civil doar instanța de judecată are competența de a desemna un ocrotitor autorizat în cazul în care niciun membru al

familiei și nicio persoană apropiată nu își poate asuma exercitarea măsurii de ocrotire sub forma curatelei sau a tutelei, iar astfel de hotărâri din partea instanței, or de judecată nu au parvenit pentru a fi înregistrate. La fel, a menționat că în interesul superior al cet. *****, reieșind din situația creată - tutorele nu-și poate exercita obligațiile ce îi revin din motive justificate (motive de sănătate a tutorei), Centrul de plasament temporar pentru persoanelor cu dizabilități (adulte) Bălți, reieșind din scopul său de activitate și anume, apărarea drepturilor și intereselor persoanelor cu boli mintale, poate solicita ca instituția unde sunt plasate așa categorii de beneficiari să fie desemnată în calitate de ocrotitor autorizat (f.d. 58).

Informație similară a fost prezentată și potrivit răspunsului nr. P03- 18/4466 din 06.12.2024 acordat Primăria mun. Bălți (f.d. 59).

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 26.12.2024, acțiunea civilă a fost admisă integral. S-a admis renunțarea în calitate de tutore lui Vasilieva Evdochia, față de ***** a.n.*****, instituită prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul central) din 17 mai 2022, în temeiul art.111 Cod Civil. S-a desemnat în calitate de ocrotitor autorizat, în sensul alin. (3) art.109 Cod Civil, Centrul de Plasament Temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți.

La data de 16.01.2025, Centrul de Plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun.Bălți prin intermediul Directorului Tipa Liliana a contestat hotărârea primei instanțe, solicitând casarea integrală acesteia în cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea înaintată să fie respinsă integral.

Potrivit art. 279 alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă, „instanţa judecătorească examinează în procedură specială cauze cu privire la măsurile de ocrotire contractuale și judiciare”.

Potrivit art.302, alin. (1), lit. a), c) și f) Cod de procedură civilă, „În procedura privind măsurile de ocrotire se examinează cauzele: a) de instituire, reînnoire sau revocare a unei măsuri de ocrotire judiciare (ocrotire provizorie, tutelă sau curatelă); c) de desemnare şi revocare a ocrotitorului provizoriu, curatorului, tutorelui, membrilor consiliului de familie, curatorului supleant, tutorelui supleant, curatorului special, tutorelui special; f) de soluționare a altor chestiuni privind măsurile de ocrotire contractuale sau judiciare care, conform legii, sunt de competenţa instanţei de judecată”.

Potrivit art. 32 alin. (1) Cod civil, în condiţiile prezentului cod, în privința persoanei fizice care, în urma unei boli mintale ori a unei deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conștientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate fi instituită, prin hotărâre judecătorească, măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei, a ocrotirii provizorii sau a tutelei.

În conformitate cu prevederile art. 65 alin. (1)-(4), Cod civil, „(1) persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobândit capacitate deplină de exerciţiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conștientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcţie de starea sau situaţia sa. (2) Dacă nu s-a dispus altfel, măsura de ocrotire are ca scop ocrotirea atât a persoanei, cât şi a intereselor patrimoniale ale acesteia. Măsura de ocrotire poate fi limitată la unul din aceste două

domenii. (3) Măsurile de ocrotire pot fi contractuale (contractul de asistenţă, mandatul de ocrotire în viitor) şi judiciare (ocrotirea provizorie, curatela, tutela). (4) Toate măsurile de ocrotire se instituie şi se exercită în condiţiile respectării drepturilor şi libertăţilor fundamentale şi a demnităţii persoanei. Măsurile de ocrotire urmăresc interesul şi bunăstarea persoanei în privința căreia se instituie şi favorizează, pe cât este posibil, autonomia acesteia".

Potrivit alin. (6) al articolului menționat, „la luarea oricărei decizii care vizează persoana în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire (persoana ocrotită) sau interesele patrimoniale ale acesteia, instanţa de judecată, autoritatea tutelară și persoana însărcinată cu ocrotirea (asistentul, mandatarul împuternicit prin mandat de ocrotire în viitor, ocrotitorul provizoriu, curatorul, tutorele, membrii consiliului de familie) vor acorda prioritate dorinţelor şi sentimentelor persoanei ocrotite, exprimate de sine stătător sau, la solicitarea acesteia, cu ajutorul persoanei de încredere. Dorințele și sentimentele persoanei ocrotite vor avea prioritate, chiar dacă sunt susceptibile de a expune persoana ocrotită unui anumit risc, cu excepţia cazului în care ea se expune unui risc grav ce nu poate fi diminuat prin întreprinderea anumitor măsuri suplimentare".

În conformitate cu prevederile art. 111 Cod civil, „Curatorul și tutorele nu pot renunța la calitatea lor dacă aceasta este deținută de mai puţin de 5 ani, cu excepţia cazului cînd există motive întemeiate (dificultatea exercitării măsurii de ocrotire din cauza bolii sau stării de neputinţă a curatorului sau tutorelui, schimbării domiciliului în altă ţară, dezacordul cu dorinţele şi sentimentele persoanei ocrotite etc.). Soţul şi copiii persoanei ocrotite, precum şi ocrotitorul autorizat pot renunţa la calitatea de curator și tutore doar din motiv întemeiat".

La caz, instanța de fond a stabilit cu certitudine că potrivit concluziei medicale nr. 1236 din 25.10.2024, eliberate de CMF Bălți pe numele lui Vasilieva Evdochia, se atestă că ultima se află la evidență medicului de familie Pelevaniuc Pavlina cu mai multe probleme de sănătate (f.d.50), astfel că Vasilieva Evdochia în mod întemeiat s-a adresat instanței cu cerere privind renunțarea la calitatea sa de tutore instituită asupra ***** prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul central) din 17 mai 2022.

În atare ordine de idei, Colegiul consideră ca fiind întemeiată și veridică concluzia instanței de fond privind revocarea măsurii de ocrotire judiciară instituită prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul central) din 17 mai 2022, din motivul dificultății exercitării măsurii de ocrotire din cauza bolii, stării de neputinţă a tutorelui, potrivit art. 111 Cod Civil RM.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul consideră că instanța de fond just a desemnat în calitate de ocrotitor autorizat, în sensul alin. (3) art.109 Cod Civil, Centrul de Plasament Temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți astfel, potrivit art, 67 Cod civil, „(1) Poate desfăşura activitate de ocrotitor autorizat persoana care deţine autorizaţia de ocrotitor autorizat, eliberată conform prevederilor legale. (2) Autorizaţia de ocrotitor autorizat poate fi solicitată de către persoana fizică cu capacitate deplină de exerciţiu, de instituţia de tratament sau de instituţia socială, precum şi de asociaţia obştească care, conform statutului, are ca principal gen de activitate apărarea drepturilor şi intereselor persoanelor cu boli mintale sau deficienţe fizice, mintale sau psihologice. (3) Autoritatea

abilitată să autorizeze, condiţiile şi modul de autorizare şi de desfăşurare a activităţii de ocrotitor autorizat se stabilesc prin regulament aprobat de Guvern.

Potrivit art. 109, Cod civil, (1) Dacă niciun membru al familiei şi nicio persoană apropiată nu îşi poate asuma exercitarea măsurii de ocrotire sub forma curatelei sau a tutelei, instanţa de judecată va desemna un ocrotitor autorizat. (2) Ocrotitorul autorizat nu poate refuza încheierea actelor juridice urgente pe care le impune interesul persoanei ocrotite sau bunăstarea acesteia, în special a actelor juridice de conservare. (3) Dacă este în interesul persoanei stabilite ori îngrijite într-o instituţie de tratament sau instituţie socială, instanţa de judecată poate desemna în calitate de curator sau tutore o persoană ori un serviciu din cadrul instituţiei respective, în cazul în care instituţia este ocrotitor autorizat.

Potrivit art. 146, Cod civil, (1) Autorităţi tutelare sînt autorităţile administraţiei publice locale. (2) Autoritatea tutelară de la domiciliul sau reşedinţa temporară a persoanei fizice minore ori a persoanei supuse unei măsuri de ocrotire (denumită în sensul prezentei secţiuni – persoană ocrotită) supraveghează activitatea tutorelui, curatorului sau altei persoane însărcinate cu ocrotirea. (3) Autoritatea tutelară: a) exercită atribuţiile prevăzute expres de lege în domeniul măsurilor de ocrotire; b) îndeplinește alte atribuţii de supraveghere a exercitării măsurii de ocrotire, cu excepţia celor date prin lege în competenţa instanţei de judecată şi consiliului de familie; c) ţine dosarul personal al persoanei ocrotite, îl transmite instanţei de judecată şi asigură restituirea lui după finalizarea procesului.

Instanța de apel relevă că vreun careva regulament indicat la alin.(3) art.67 Cod Civil nu este aprobat la moment astfel, deoarece ***** nu are alte rude apropiate decât Vasilieva Evdochia, care îi este soră. Iar la moment ***** este plasată în Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți și în privința Evdochiei Vasilieva a fost revocată măsura de ocrotire judiciară asupra surorii sale *****, Colegiul constată că unica persoană competentă cu îngrijirea *****a este Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți, având în vedere specificul de activitate a acestei instituții.

În context, Colegiul relevă că potrivit pct. 2 din Regulamentului de organizare și funcționare al Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți, aprobat prin Ordin nr. 87b-a din 11.10.2022, Centrul este o instituție socială cu statut de persoană juridică, fondată de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale (în continuare MMPS) și gestionată de către Agenția Națională Asistență Socială (în continuare ANAS) (f.d.38-47).

Potrivit pct. 8 din prezentul Regulament, Misiunea Centrului constă în oferirea asistenței și intervențiilor complexe ce pot include orice combinație de servicii sociale specializate, acordate beneficiarilor cu dependență sporită (persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale) și care necesită supraveghere continuă (24/24 ore) pentru îmbunătățirea calității vieții.

Potrivit pct. 13, lit. i) din Regulament, Centrul are responsabilități să faciliteze instituirea formelor de protecție/ocrotire contractuală sau judiciară asupra beneficiarilor care au nevoie de suport în luarea deciziilor.

Mai mult, potrivit art. 112 alin. (3) Codul Civil RM, „Dacă niciun membru al familiei şi nicio persoană apropriată nu poate fi curator supleant sau tutore supleant, instanţa de judecată poate desemna un ocrotitor autorizat”.

În context, Colegiul Civil al Curții de Apel Nord susține ca fiind corecte și veridice afirmațiile instanței de fond potrivit cărora nedesemnarea unei alte persoane în calitate de tutore în privința *****, la caz Plasament Temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți, fondată de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Centrul poate înceta acordarea serviciilor pentru beneficiarul *****, ultima având risc sporit să rămână în stradă, iar acest fapt, poate avea consecințe grave, fiind puse în pericol sănătatea și viața ultimei, or Centrul de Plasament Temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți îndeplinește toate cerințele legale pentru a fi desemnat în acest rol, în pofida inexistenței unei autorizații de ocrotitor autorizat, or la moment astfel de regulament/hotărâre de guvern cu privire la emiterea acesteia nu a putut fi identificat.

Urmare a celor expuse, Colegiul urmează să menționeze faptul că potrivit art. 51 Constituția RM, „Persoanele cu dizabilități beneficiază de o protecţie specială din partea întregii societăţi. Statul asigură pentru ele condiţii normale de tratament, de readaptare, de învățământ, de instruire şi de integrare socială”.

Potrivit art. 47 Constituția RM, „(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea şi bunăstarea, lui şi familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuinţa, îngrijirea medicală, precum şi serviciile sociale necesare”, (2) „Cetăţenii au dreptul la asigurare în caz de: şomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrâneţe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistenţă, în urma unor împrejurări independente de voinţa lor”.

În conformitate cu prevederile art. 1 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului (1948), „Toate fiinţele umane se nasc libere şi egale în demnitate şi in drepturi. Ele sunt înzestrate cu raţiune şi conştiinţă şi trebuie să se comporte unele faţă de celelalte în spiritul fraternităţii”.

Potrivit art. 2 alin. (1) și (2) din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului (1948), „(1) Fiecare se poate prevala de toate drepturile şi de toate libertăţile proclamate în prezenta Declaraţie, fără nici o deosebire, în special de rasă, de culoare, de sex, de limbă, de religie, de opinie politică sau de orice altă opinie, de origine naţională sau socială, de avere, de naştere sau decurgând din orice altă situaţie”, (2) „Pe lângă aceasta, nu se va face nici o deosebire bazată pe statutul politic, juridic sau internaţional al ţării sau al teritoriului de care aparţine o persoană, fie această ţară sau teritoriu independente, sub tutelă, neautonome sau supuse unei limitări oarecare a suveranităţii”.

Conform art. 3 din actul citat, „Orice fiinţă umană are dreptul la viaţă, la libertate şi la securitatea sa”.

În conformitate cu prevederile art. 25 alin. (1) Declaraţia Universală a Drepturilor Omului (1948), „Orice persoană are dreptul la un nivel de viaţă corespunzător asigurării sănătăţii sale, bunăstării proprii şi a familiei, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuinţa, îngrijirea medicală, precum şi serviciile sociale necesare, are dreptul la asigurare în caz de şomaj, de boală, de invaliditate, văduvie, bătrâneţe sau în alte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistenţă ca urmare a unor împrejurări independente de voinţa sa”.

Având în vedere temeinicia renunțării tutorelui la calitatea sa de tutore și necesitatea asigurării protecției și îngrijirii persoanei protejate, în conformitate cu prevederile legale atât naționale cât și internaționale, Colegiul reține că instanța de fond just a desemnat ocrotitorul autorizat în persoana Centrului de Plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun.Bălți care să îndeplinească atribuțiile de ocrotire, având în vedere necesitățile *****a, chiar dacă centrul nu deține o autorizație de ocrotitor autorizat, or la moment astfel de regulament/hotărâre de guvern cu privire la emiterea acesteia nu există, iar necesitatea de îngrijire și acordarea suportului necesar persoanei subzistă.

În ordinea ideilor sus-citate, Colegiul Civil constată cu certitudine că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă, având în vedere toate aspectele importante justei soluționări, iar în final fiind emisă o hotărâre legală și întemeiată.

Având în vedere cele expuse mai sus, Colegiul Civil atestă lipsa temeiurilor de a interveni în soluția instanței de fond.

Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că, hotărârea primei instanţe este întemeiată şi legală, iar motivele invocate de apelant sunt neîntemeiate, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi de a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu art. 385 lit. a) CPC, Colegiul civil,-

Decide:

Cererea de apel depusă de Centrul de Plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun.Bălți prin intermediul Directorului Tipa Liliana, se respinge.

Se menține hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 26.12.2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vasilieva Evdochia, în calitate de persoana interesată Agenția Teritorială de Asistență Socială Nord-Nord-Vest, ***** și Centrul de Plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun.Bălți privind renunțarea la calitatea de tutore.

Decizia este definitivă dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la comunicare prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele completului,
judecător Grosu Stanislav

Judecătorii: Țihonschi Alina Sajin Mariana